

Poradnik dla rodziców

Bezpieczeństwo
i
odpowiedzialność
w sieci:

Drodzy Rodzice,

W dzisiejszym cyfrowym świecie Internet jest nieodłącznym elementem życia naszych dzieci. Oferuje on ogromne możliwości edukacyjne, rozrywkowe i komunikacyjne, ale jednocześnie niesie ze sobą pewne zagrożenia. Ważne jest, aby dzieci korzystały z Internetu w sposób odpowiedzialny i bezpieczny. Jako rodzice możemy odgrywać kluczową rolę w ich edukacji, ochronie w taki sposób aby nie zaistniały sytuacje łamania prawa przez osoby nieletnie.

Poniżej znajdziecie kilka aktów prawnych dotyczących Waszej odpowiedzialności za dzieci działające w sieci oraz najważniejsze informacje i porady, które pomogą Wam uniknąć tych działań.

Najpierw kilka statystyk

wyniki badań „Nastolatki 3.0”

Co młodzież robi w sieci?

93%

większość nastolatków
codziennie korzysta
z internetu,

30%

jest
stale
online

91%

młodzież wykorzystuje
internet do komunikacji
i rozrywki

80%

nastolatków wykorzystuje
sieć do nauki

53%

większość nastolatków
korzysta z internetu
za pomocą smartfonów

95%

nastolatków posiada
profil w serwisach
społecznościowych

69%

młodzież zdobywa kompetencje cyfrowe
bez pomocy dorosłych

NASK

NASK
akademia

POKOLENIE SMARTFONA

na długość czasu korzystania z internetu mocno wpływa płeć nastolatków

Dziewczęta częściej niż chłopcy łączą się z siecią za pomocą telefonu komórkowego i smartfonu

211,5 minut

dziewczęta: **211,5 minut** dziennie
chłopcy: **165,2 minut** dziennie

Chłopcy więcej czasu przebywają w sieci przy wykorzystaniu komputera stacjonarnego

97,3 minut

dziewczęta: **28,5 minut** dziennie
chłopcy: **97,3 minut** dziennie

Chłopcy więcej czasu przebywają w sieci przy wykorzystaniu konsoli do gier

27,0 minut

dziewczęta: **13,9 minut** dziennie
chłopcy: **27,0 minut** dziennie

NASK

NASK
akademia

Ponad 40% dzieci do drugiego roku życia korzysta z tabletów i smartfonów

Może to mieć negatywny wpływ na ich rozwój

Nie bądź tabletowym rodzicem!

www.mamatatatablet.pl

s@ferinternet.pl

Główny Partner

Fundacja

W Polsce odpowiedzialność rodziców za działania dzieci w sieci jest uregulowana przez kilka aktów prawnych, które odnoszą się do nadzoru nad dzieckiem, odpowiedzialności cywilnej i karnej, a także ochrony prywatności. Oto kluczowe przepisy prawne, które mogą być istotne dla rodziców w kontekście odpowiedzialności za działania dzieci w Internecie:

Kodeks cywilny (KC)

- **Art. 426 KC:** Dzieci poniżej 13. roku życia są uważane za osoby, które nie mają zdolności do czynności prawnych. Oznacza to, że nie ponoszą one bezpośrednio odpowiedzialności za swoje działania. W takim przypadku odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone przez dziecko ponoszą jego rodzice lub opiekunowie prawni.
- **Art. 427 KC:** Rodzice mogą ponosić odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez dzieci w wieku powyżej 13 lat, jeżeli nie sprawowali należytego nadzoru nad dzieckiem lub dopuścili się zaniedbania
- **Art. 415 KC:** Osoby, które ukończyły 13 lat, odpowiadają za swoje czyny na zasadach ogólnych, co oznacza, że mogą być pociągnięte do odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone innym, w tym w sieci.

Kodeks karny (KK)

- **Art. 190a KK:** Przestępstwo stalkingu (uporczywego nękania) obejmuje także działania w sieci, takie jak nękanie, zastraszanie czy upokarzanie innych osób. Za takie przestępstwo odpowiadają osoby pełnoletnie, ale także niepełnoletni mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności, gdy ukończą 17 lat (lub w szczególnych przypadkach od 15 lat).
- **Art. 200a KK:** Odpowiedzialność karna za uwodzenie dzieci online oraz inne formy przestępstw seksualnych w sieci dotyczy także rodziców, którzy powinni monitorować kontakty swoich dzieci z nieznanymi w Internecie.
- **Art. 202 KK:** Wprowadzanie małoletnich do treści pornograficznych, zarówno przez dostęp do takich materiałów online, jak i udostępnianie ich, jest surowo zabronione.

Ustawa o ochronie danych osobowych (RODO)

- **Art. 8 RODO:** Ochrona danych osobowych dzieci poniżej 16. roku życia wymaga zgody rodzica lub opiekuna prawnego na przetwarzanie danych przez serwisy internetowe (np. media społecznościowe). Bez tej zgody usługi internetowe, które gromadzą dane dzieci, działają nielegalnie.
- Rodzice mają prawo do żądania usunięcia danych ich dzieci z Internetu, jeśli są one przetwarzane w sposób niezgodny z prawem lub bez ich wiedzy.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Rodzice są zobowiązani do ochrony dzieci przed różnymi formami przemocy, w tym cyberprzemocą. Zaniedbanie tego obowiązku, szczególnie gdy dziecko doświadcza przemocy online (np. cyberprzemocy, stalkingu), lub jeśli dziecko wyrządzi szkodę w Internecie (np. poprzez cyberprzemoc, obrażanie innych osób, włamania do systemów, naruszenie praw autorskich) **może zostać uznane za zaniedbanie opieki nad dzieckiem.**

Odpowiedzialność za treści publikowane w Internecie

- Dzieci, które ukończyły 13 lat, odpowiadają za swoje posty i działania w Internecie na takich samych zasadach jak dorośli.

Dotyczy to publikowania obraźliwych treści, zniesławienia lub naruszenia czyichś dóbr osobistych (np. wulgaryzmy, oszczerstwa)

- W przypadku młodszych dzieci (poniżej 13. roku życia), rodzice mogą być odpowiedzialni za naruszenia praw autorskich lub prywatności dokonane przez ich dzieci, np. poprzez udostępnienie nielegalnych kopii filmów, muzyki lub innych materiałów chronionych prawem autorskim.

Patostreaming

Obecnie najbardziej niebezpieczna forma, gdzie twórcy treści na żywo transmitują swoje patologiczne zachowania, często za pieniądze od widzów, w formie tzw. "donacji".

Odbiorcami patostreamów są często młodzi ludzie, w tym także dzieci i nastolatki, którzy są szczególnie podatni na wpływ takich treści.

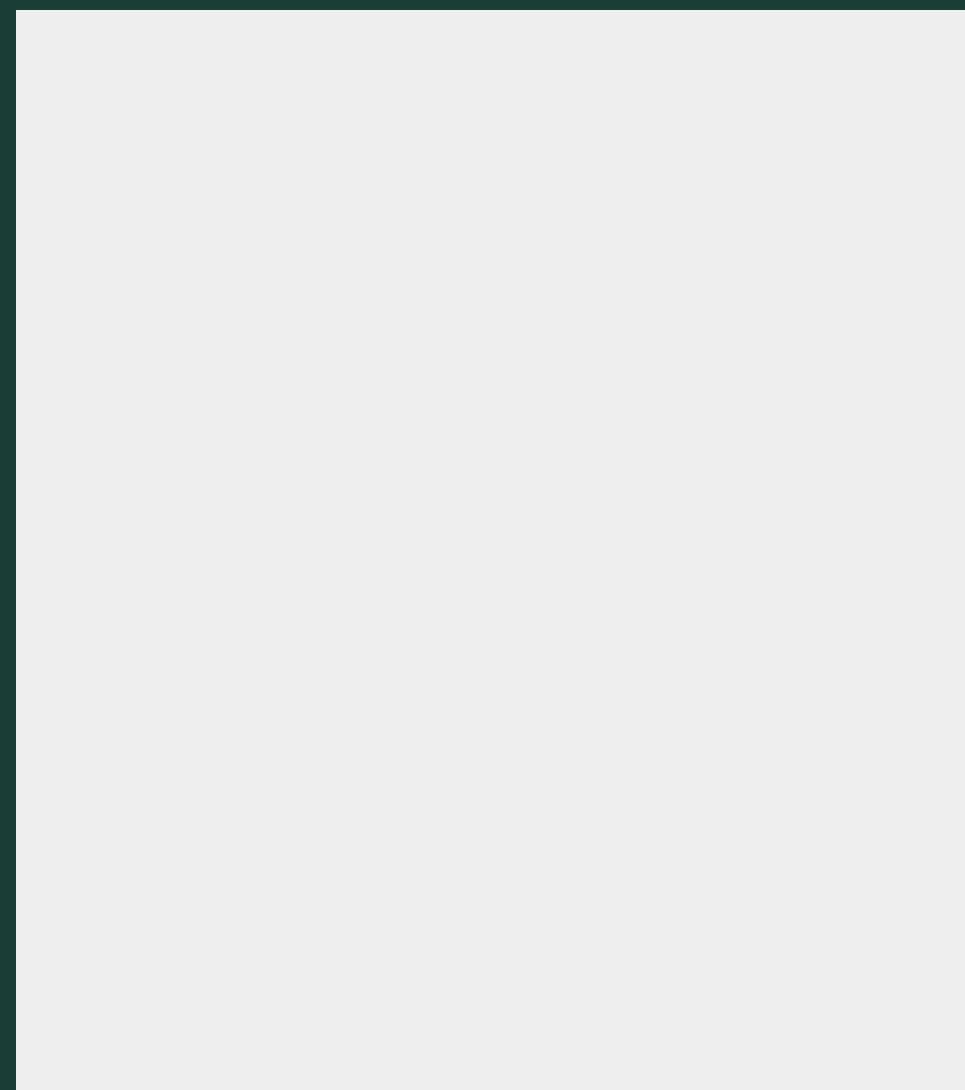
Patostreaming może kształtować ich negatywne postawy, normalizować przemoc oraz zachowania patologiczne, a także skłaniać do naśladowania takich działań.

Rodzice mogą także być pociągnięci do odpowiedzialności (Kodeks Karny) i za niedostateczny nadzór nad dziećmi (Kodeks Rodzinny), które biorą udział w patostreamach lub regularnie oglądają takie treści.

Rodzice są odpowiedzialni za nadzór nad aktywnością dzieci w Internecie, a także za ich ewentualne działania, które mogą prowadzić do szkód lub naruszeń prawa. Kluczowe jest, aby rodzice monitorowali korzystanie przez dzieci z Internetu, uczyli ich bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z sieci oraz reagowali na wszelkie zagrożenia. Nieprzestrzeganie tych zasad może prowadzić do odpowiedzialności cywilnej lub karnej.

JAK TEMU ZARADZIĆ?

1. Dlaczego bezpieczeństwo w sieci jest ważne?

Dzieci i młodzież, spędzając czas online, mogą napotkać różne zagrożenia, takie jak:

- *Cyberprzemoc – nękanie, obrażanie lub groźby wysyłane za pośrednictwem Internetu.*
- *Nieodpowiednie treści – materiały przeznaczone dla dorosłych, wulgarne lub promujące przemoc.*
- *Nieznajomi online – kontakty z osobami, które mogą mieć złe intencje, np. przestępcy internetowi.*
- *Oszustwa internetowe – phishing, wyłudzenie danych osobowych lub pieniędzy.*
- *Uzależnienie od Internetu – nadmierne korzystanie z sieci może prowadzić do problemów emocjonalnych i społecznych.*

2. Jak chronić dziecko przed zagrożeniami w sieci?

a) Ustal zasady korzystania z Internetu

Czas spędzany online – określ, ile godzin dziennie dziecko może korzystać z komputera, telefonu czy tabletu.

Treści dostępne dla dziecka – zainstaluj programy filtrujące nieodpowiednie treści (kontrola rodzicielska).

Miej kontrolę nad aplikacjami – sprawdzaj, jakie aplikacje i gry ściąga dziecko oraz jakie portale odwiedza.

b) Rozmawiaj o zagrożeniach

Wyjaśnij dziecku, jakie ryzyka niesie ze sobą nieodpowiedzialne korzystanie z Internetu.

Omów, czym jest cyberprzemoc i jak reagować na nieprzyjemne wiadomości lub zaczepki.

Przestrzeż dziecko przed udostępnianiem prywatnych informacji, takich jak adres, numer telefonu czy zdjęcia.

c) Ucz odpowiedzialności

Pokaż, jak ważne jest zachowanie prywatności – np. ustawienia prywatności w mediach społecznościowych.

Naucz odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznościowych – jak publikować treści z szacunkiem dla innych.

Ustal, jak reagować na niebezpieczne sytuacje – zachęcaj, by dziecko zawsze informowało Cię, jeśli coś niepokojącego wydarzy się online.

Odpowiedzialność w mediach społecznościowych

Media społecznościowe są popularnym narzędziem komunikacji, ale mogą również prowadzić do problemów, takich jak cyberprzemoc czy presja społeczna. Oto kilka zasad, które warto przekazać dziecku:

- Pamiętaj, że wszystko, co zamieszczasz w Internecie, może tam pozostać na zawsze. Nawet po usunięciu zdjęcia lub posta, kopie mogą krążyć w sieci.
- Zawsze zastanów się, zanim coś udostępnisz. Czy na pewno chcesz, aby te informacje były dostępne dla wszystkich?
- Nie publikuj danych osobowych, haseł, zdjęć, które mogą Ci zaszkodzić.
- Szanuj innych użytkowników – nie hejtuj, nie krytykuj bez powodu, traktuj innych tak, jak sam chcesz być traktowany.

Wspólne korzystanie z Internetu

Wspólne korzystanie z sieci to świetna okazja, by nauczyć dziecko odpowiedzialnego podejścia do Internetu. Oto kilka pomysłów:

- *Spędzajcie czas razem online – poznajcie razem ciekawe i bezpieczne strony internetowe, aplikacje edukacyjne, gry.*
- *Rozmawiaj o tym, co dziecko robi w sieci – interesuj się jego aktywnością i pytaj o nowe znajomości online, gry czy aplikacje.*
- *Zachęcaj do odpowiedzialnych treści – pokazuj wartościowe strony internetowe, które rozwijają pasje i uczą.*

Gdzie szukać pomocy?

116 111

Jeśli dziecko napotka problem w Internecie, ważne jest, aby wiedzieć, gdzie zwrócić się o pomoc:

- *Dyżurnet.pl – polski punkt kontaktowy, do którego można zgłaszać nielegalne treści w Internecie.*
- *Helpline.org.pl – pomoc dla dzieci i młodzieży w sytuacjach związanych z niebezpieczeństwem w sieci.*
- *Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111 – telefon, pod którym dzieci mogą uzyskać wsparcie psychologiczne.*

Podsumowanie

Bezpieczeństwo i odpowiedzialność w sieci to tematy, które wymagają uwagi każdego rodzica. Ważne jest, aby być zaangażowanym, informować dziecko o zagrożeniach, a także wspólnie dbać o odpowiednie nawyki związane z korzystaniem z Internetu. Dzięki temu możemy zapewnić naszym dzieciom bezpieczne i pozytywne doświadczenia online.

Pamiętajmy! Nasze zaangażowanie w cyfrowe życie naszych dzieci to najlepszy sposób na ochronę ich przed zagrożeniami w sieci.

Jeśli masz pytania lub potrzebujesz dodatkowych informacji, zapraszamy do kontaktu z wychowawcą klasy lub specjalistą ds. bezpieczeństwa cyfrowego w szkole.

